

Stadsgenese

Cultuurhistorie en het Natuurlijke systeem als gids voor
klimaatadaptatie en stedelijke ontwikkelingen

ONTWIKKEL
CENTRUM

Waarom stadsgenese

- Klimaatproblematiek: wateroverlast / droogte / hittestress
- Voorbeelden?
- Stadsgenese maakt samenhang stad en ondergrond “leesbaar”

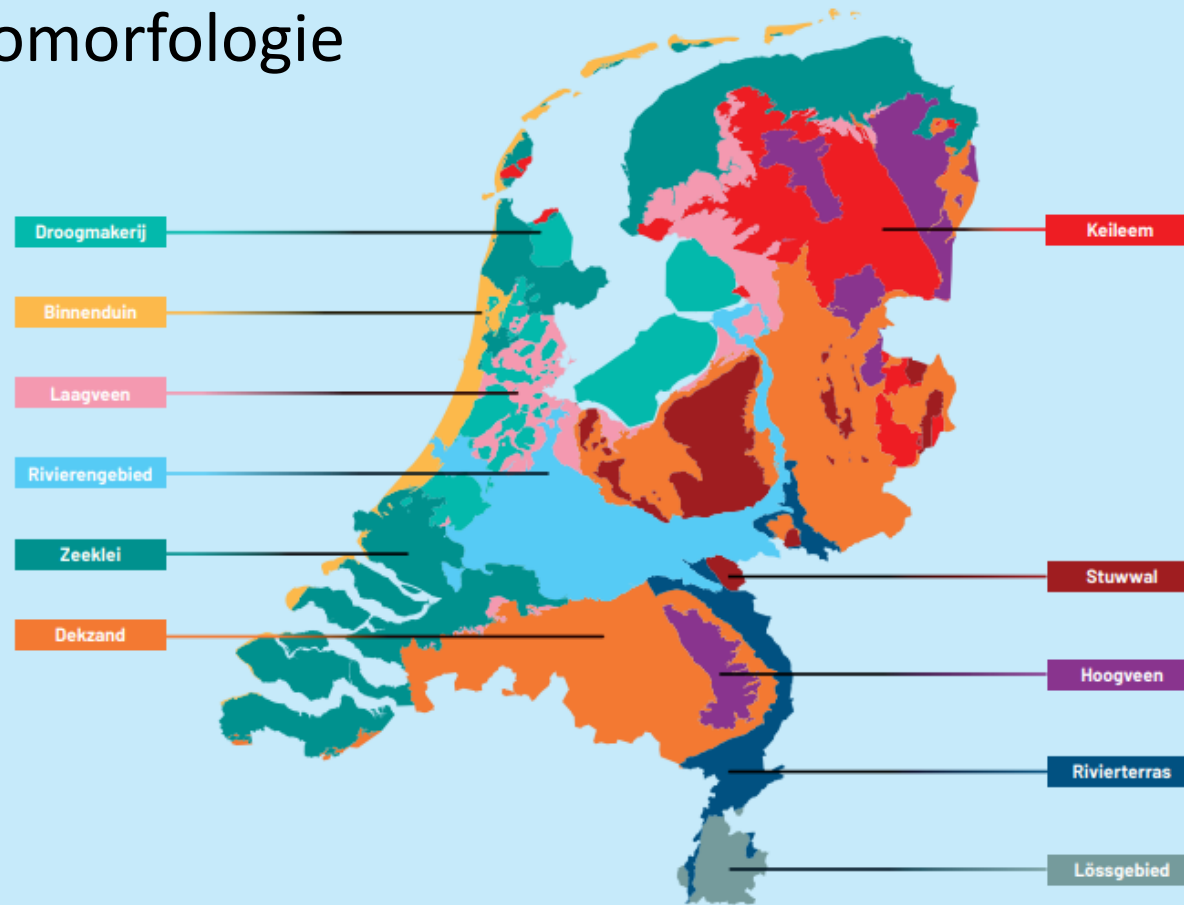
Bebouwing

- Oorsprong hoog / Laag Nederland: oudste steden > droog naar nat
- va 11e eeuw: ontginning veen > havensteden
- va 11e eeuw: bedijking rivieren > oa heerlijkheidssteden
- 19e eeuw: industriesteden hoog nederland > oa ontginning hoogveen
- na oorlog: woonstad > overal, maakbare stad (ivm oa auto, wegennet)

Geomorfologie / Landschappen		Bloeiperiode grootstedelijke ontwikkeling							
		periode	Middeleeuwen				Gouden eeuw en nieuwe tijd	Nieuwste tijd	
		aard	Oudste steden aan de rivier	Binnenduinrandsteden	Oude zeehavens	Heerlijkeidssteden	Hollandse steden in het veen	Industriesteden	Woonsteden
Laag Nederland	Strandwallen en binnenduin		Haarlem, Alkmaar, Beverwijk	Goedereede		Den Haag	IJmuiden	Zandvoort, Noordwijk, Oegstgeest	
	Zeeklei	Sneek, Bolsward		Harlingen, Leeuwarden, Dokkum, Kampen, Brielle, Middelburg, Veere, Oostburg, Vlissingen, Hulst			Delfzijl	Den Helder, Spijkenisse	
	Laagveen					Amsterdam, Rotterdam, Gouda, Delft, Hoorn, Enkhuizen			
	Droogmakerij							Hoofddorp, Emmeloord, Lelystad, Almere	
	Rivierengebied	Utrecht, Dordrecht, Tiel, Leiden, Zaltbommel, Deventer, Zutphen, Zwolle, Culemborg			Heusden, Doesburg		Leerdam	Nieuwegein, Leidsche Rijn	
Hoog Nederland	Rivierterras	Maastricht, Venlo			Roermond		Boxmeer	Wijchen	
	Stuwwal	Arnhem, Nijmegen			Wageningen		Oldenzaal, Apeldoorn	Epe, Hilversum, Ede	
	Keileem	Groningen					Enschede	Assen, Haaksbergen, Emmen	
	Dekzand				's-Hertogenbosch, Breda, Bergen op Zoom, Eindhoven, Amersfoort, Ommen, Rijssen, Harderwijk, Doetinchem		Almelo, Hengelo, Helmond	Winterswijk, Valkenswaard, Meppel	
	Hoogveen						Winschoten, Veendam, Uden	Vriezenveen, Stadskanaal	
	Lössgebied						Sittard, Geleen, Heerlen		

Geomorfologie

Basiskaart Natuurlijk Systeem Nederland (Gilbert Maas, Menne Kosian, Vincent Grond, 2021)

Deel 2 Acht voorbeelden

1. Amersfoort

Amersfoort ligt op de overgang van de stuwwal van de Utrechtse Heuvelrug, het dekzandlandschap met de beekdalen van de Gelderse Vallei en het laagveengebied van polder Eemland.

2. Breda

Breda markeert de overgang van het dekzandlandschap van West-Brabant naar het zeekleilandschap van Zuidwest-Nederland.

3. Culemborg

Culemborg ligt op een hoge oeverwal in het stroomgebied van de rivieren Lek en Linge. Het gebied wordt doorsneden door geulen en stroomruggen.

4. Dordrecht

Dordrecht ligt in een dynamisch getijdengebied. De stad ligt als een eiland in het rivierengebied van de Merwede, de Oude Maas en de Noord waar ook zeeklei en laagveen voorkomen.

5. Haarlem

Haarlem is ontstaan op een strandwal op de plek waar een beek uit het duingebied uitmondt in het Spaarne. De stad ligt in het landschap van het binnenduin op de overgang naar een laagveengebied.

6. Middelburg

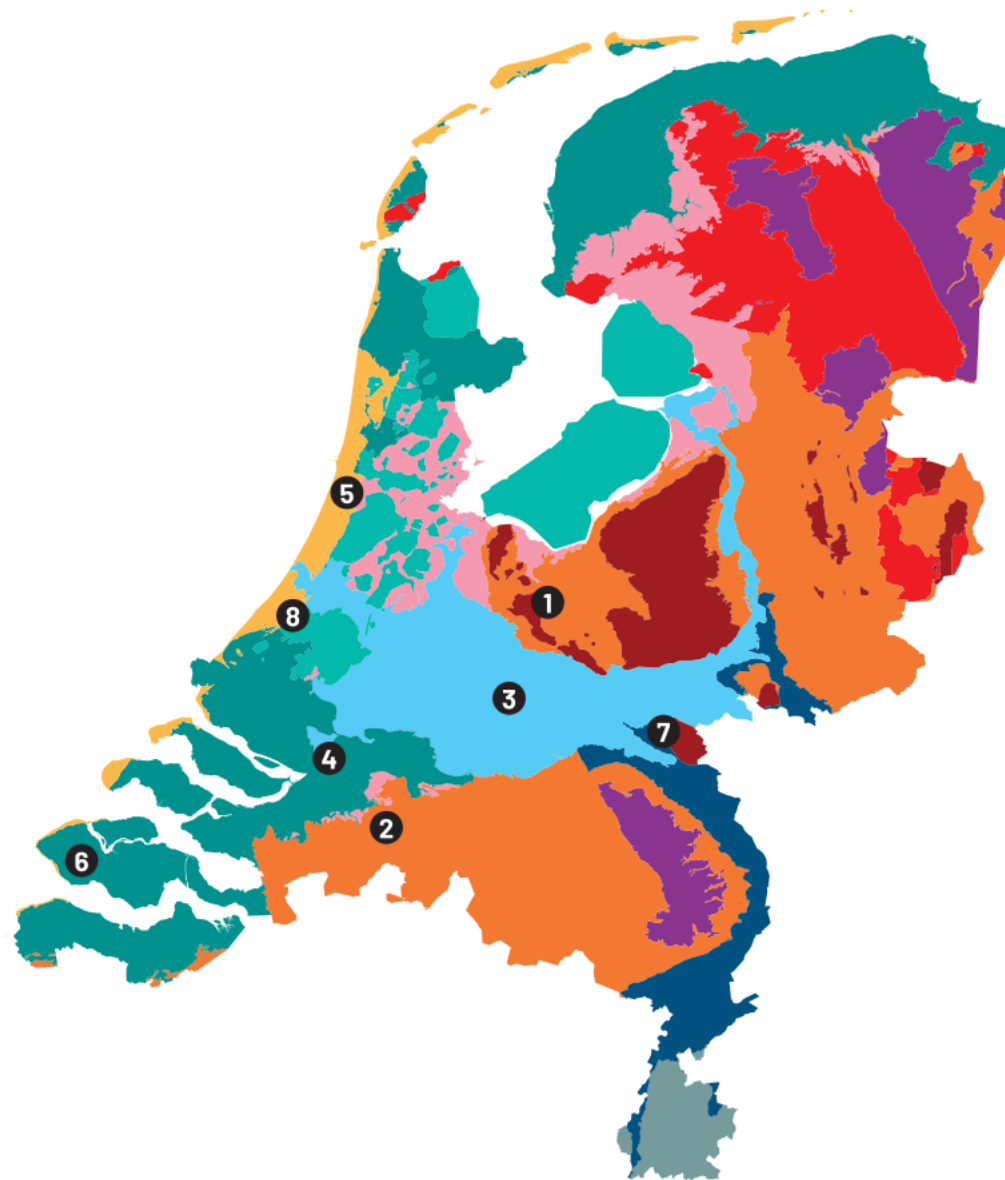
Middelburg ligt op hogere kreekkruggen te midden van een kustlandschap van zeeklei. De stad ligt op het eiland Walcheren aan de rivier de Arne die een verbinding had met de zee.

7. Nijmegen

Nijmegen is een stad aan de Waal en is ontstaan op de plek waar drie landschappen elkaar ontmoeten: de stuwwal, het rivierengebied van Rijn en Waal en het rivierterras van de Maas.

8. Oegstgeest

Oegstgeest behoort tot de nieuwe woonsteden en ligt in het binnenduingebied op de overgang naar het rivierengebied van de Oude Rijn en de uitgestrekte vlakte van het laagveengebied van West-Nederland.

Waar kom jij vandaan?

Omschrijf het gebied mbv de stadsgenese

Geomorfologie: hier vinden we dekzand

[Schooltv: Dekzandgebieden - Nuttige schapen voor de landbouw](#)